

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 97/2026-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného SODOMA VULGAN, spol. s r.o., Kominárska 2, 4, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-12C/58/2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-12C/58/2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. B1-12C/58/2022 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **800 eur**, ktoré mu **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **689,30 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 97/2026-12 z 24. februára 2026 bola na ďalšie konanie prijatá ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B1-12C/58/2022. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal mu finančné zadostučinenie vo výške 4 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou mestskému súdu 12. októbra 2022 domáha proti Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur s príslušenstvom, ktorá mu vznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu pri transpozícii práva Európskej únie. V napadnutom konaní nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté. Sťažovateľ zrekapituloval priebeh napadnutého konania, pričom poukázal na jeho aktuálnu celkovú dĺžku (3 roky a 4 mesiace, pozn.) a na to, že postup mestského súdu je poznačený súvislým obdobím nečinnosti, ktoré má trvať od 7. decembra 2023. Podľa názoru sťažovateľa v napadnutom konaní sa odvtedy neuskutočnil žiadny posun, neboli doručované žiadne ďalšie vyjadrenia či nariadené pojednávanie. Postup mestského súdu, ktorý dosiaľ spočíval len v doručovaní listín, nemožno vnímať inak ako nesústredujúcu a nedbanlivostnú činnosť, ktorá nesmeruje k rýchlemu a riadnemu skončeniu konania. Prejednávaná vec pritom nie je po právnej stránke zložitá. Sťažovateľ už v žalobe poukázal na rozsiahlu judikatúru súdov prvého a druhého stupňa v skutkovo a právne obdobných veciach, teda možno tvrdiť, že právne zložité otázky týkajúce sa napadnutého konania už boli rozhodovacou praxou súdov ustálené. Postup strán konania bol štandardný, strany sporu nespôsobili žiadne prietahy, pričom na strane sťažovateľa bola súdu vždy poskytnutá maximálna súčinnosť pri všetkých úkonoch. Zbytočné prietahy mali byť spôsobené výlučne postupom mestského súdu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

3. Podpredseda mestského súdu v písomnom stanovisku v podstatnom uviedol, že súd po podaní žaloby pravidelne vykonával úkony na účely prípravy pojednávania až do 12. decembra 2023. K nariadeniu pojednávania však nedošlo. Dňa 11. februára 2025 bol spis pridelený na rozhodnutie súčasnej zákonnej sudkyňi, ktorá vo veci nariadila pojednávanie na 20. máj 2026 a predvolala naň strany sporu. K vyjadreniu podpredsedu mestského súdu bolo priložené aj písomné stanovisko zákonnej sudkyne, ktorá poukázala na vysoký nápad vecí jej súdneho oddelenia a uviedla, že sa pridelené veci snaží vybavovať podľa poradia s prihliadnutím na veci s prednostným charakterom.

4. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej základnej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd si pri výklade obsahu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Ústavný súd

prítom vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

6. Priznanie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť na zákonnej úrovni vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravídla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

7. Pri posudzovaní, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravídla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) a jeho význam pre sťažovateľa.

8. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti vecí, po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Vzhľadom na existenciu medzinárodného prvku v predmete konania je možné konaniu priznať určitý stupeň zložitosti vecí, ktorý však vzhľadom na už stabilizovanú rozhodovaciu prax všeobecných súdov v skutkovo obdobných veciach nemožno považovať za vysoký.

9. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že jeho správanie, resp. jeho procesná aktivita nemali na dĺžku konania osobitný vplyv.

10. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup konajúceho súdu. Ústavný súd konštatuje, že aktuálna dĺžka napadnutého konania od podania žaloby (tri roky a päť mesiacov) presahuje všeobecne akceptovateľnú hranicu primeranosti (dva až tri roky na jednom stupni s ohľadom na povahu vecí), čo s prihliadnutím na už špecifikované referenčné kritériá je samo osebe spôsobilé vyslovenia porušenia označených práv.

11. V postupe mestského súdu sa navyše nachádza kontinuálne obdobie nečinnosti. Konajúci súd v úvodnej fáze konania síce postupoval plynulo, avšak jeho bezprietahový postup trval len do 13. novembra 2023, keď súd vyzval žalovaného na vyjadrenie (žalovaný mu vyjadrenie doručil 8. 12. 2023, pozn.). Následne bol súd v konaní súvisle nečinný viac ako dva roky, keďže až 3. februára 2026 určil termín pojednávania, ktoré by sa malo uskutočniť 20. mája 2026.

12. S prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania poznamenanú súvislým obdobím nečinnosti ústavný súd dospel k záveru, že mestský súd nepostupoval v napadnutom konaní

v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu a jeho postupom bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

13. Keďže napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, ústavný súd prikázal mestskému súdu, aby v ňom konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

14. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva. Ústavný súd považoval v okolnostiach danej veci (najmä v dôsledku súvislého obdobia nečinnosti v trvaní dvoch rokov) za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 800 eur, ktoré mu je mestský súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku tohto nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovet (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

15. Ústavný súd podľa § 73 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uložil mestskému súdu povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania, ktorých výšku sťažovateľ vyčíslil sumou 689,30 eur. Ústavný súd preskúmal vyúčtovanie trov podľa advokátskej tarify. Aktuálna výška tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby pri zastupovaní pred ústavným súdom je 1/4 výpočtového základu (§ 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), čo predstavuje za jeden úkon právnej služby 396,50 eur (bez režijného paušálu a bez dane z pridanej hodnoty). Tarifná odmena za dva úkony právnej služby, režijný paušál a príslušná daň z pridanej hodnoty je 1 014,41 eur. Sťažovateľom uplatnený nárok na náhradu trov neprekračuje tarifnú odmenu, preto mu ústavný súd (viazaný návrhom) priznal trovy v uplatnenej výške 689,30 eur, ktorú je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu